

V zarje novega leta

Na vzhodu je zažarelo, se zasvitalo; mogočna svetloba zarje je razsvetila temo in nam v naša srca vlila upanje — vzbudila v nas neizmerno hrepenenje po življenju...

Stopili smo v novo leto, mladi, nadepolni, vse najboljše si obetajoči. Pa — ali vemo, kakšno bo? Bomo li vzdržali v vrtincu viharnege sveta? Res, poguma je treba. Naša pleča ne smejo kloniti, naši koraki morajo strumno odmevati!

Mi gremo naprej — vedno le naprej — nazaj nikoli, ne odnehamo nikdar, čeravno nam naši načrti kdaj spodletijo. Neuspeh nam bo vžgal v nas še večjo udarnost, da bo naša zmaga zagotovljena.

Mi gremo naprej — za narod, za domovino, za kralja, pogumno, korajžno naprej. Pa bodo hrumeli, se čudili, se spraševali, a mi odgovarjali: »Po kaj tako hrumite, Slovana se bojite?«

Mi gremo naprej v novo leto, mi gremo pogumno naprej. Pa zakaj bi ne šli, saj gremo za svetlimi cilji. Oči nam strme naprej, kjer v rokah zastavonoše vihra naš prapor, na katerem se v svetlobi sonca blešči križ — naš up, naš simbol, naša zmaga.

Vživel se bomo v delo; naše geslo bo: žrtvujmo se za organizacijo! Ne bomo prevarani, če bomo zaupali vanjo, ne, saj njen cilj je Bog! In če bi nam odvzeli organizacijo, njenega cilja nam ne bo mogel nihče odvzeti. Bog bo ostal v nas!

Mi gremo naprej — gremo v boj z zavestjo zmage v srcu, v boj za večno lepoto in Resnico. Svetla je naša pot. Zvezda jutranja nas vodi. Zvezda Vodnica, v Tvoje roke izročamo krmilo naše barke.

Naša pot je strma, je opolzka — a naš korak trden, zanesljiv; ne oziramo se na stran, le naprej gledamo v naš simbol — v križ, tja je uprt naš pogled. In Ti, večna lepota, večna Resnica, večna ljubeze, Ti nas sprejmi pod svoj krov!

Mi gremo naprej — pa ne tiho; glasno, pogumno, da odmeva — in pred nami plamen grezkoji noč kakor Bog pred Izraelci...

In novoletne zarje žarijo, plamtijo in označajo svetu: Nastal je nov dan, prišli smo v novo leto! In ko zarje zažarijo v svetel dan, smo pripravljeni na žrtev in na borbo.

Pa gremo naprej — pogumno, z Bogom v srcih — v zarje novega leta.

Rudi Stegmüller.

Božič. — Rojstvo.

Vsem bratskim odsekom!

Na trideseti dan po smrti ali pogrebu našega pokojnega voditelja dr. Antona Korošca naj vsak odsek priredi čim slovesnejšo žalno slovesnost! Nanjo povabite občinstvo in odličnike! Podrobna navodila so izšla v knjižici „Naše delo“. — Poleg navadnega znaka se vpelje za člane še znak s Koroščevo glavo. Predsedstvo ZFO

Krsta na lafeti.
Ob njej častna
straža.

† Dr. Antonu Korošču

*Poslednjo hišo, zadnjo gorsko vas
pretresla bridka je resnica,
da je oče šel od nas,
da se utrnila je naših zvezd vodnica.*

*Zastave žalne v boli neizrazni trepetajo,
vmes se trgajo zvonovi kruto stokajoče:
bim, bom, bim, bom, bom
k vam se vrnil več ne bom;
bim, bam, bim, bim, bam, bim
le duha vam dam v spomin.*

*Ah, kako je kruta roda našega usoda:
drug za drugim nas zapuščajo možje veljaki,
v najtežjih dneh, v viharjih besnih na prelomu
časov,
gredoč v poslednji dom na bežigrasjsko Navje,
za njimi zdaj naš oče in voditelj roma isto pot,
Naš oče!
Sinovom svojim kakor bron doneč klicar,
voditelj
silen kakor Mozes, izraelski kladivar!
Obesi harfo, narod moj, na lipovo drevo,
žalostinko zdaj zapoj voditelju v slovo,*

*ker to, kar tisočletja sanjal si,
mordá se nikdar ne spolni.*

*Naš kralj Matjaž je legel v grob,
naš kralj Matjaž se ne zbudi,
naš kralj Matjaž za večno spi.
Zamán zdaj ti, Slovenija Alenčica,
nad grobom plakaš revica.*

*Tiho moči žgoča solza svelta tla,
narod nem nad grobom novim trepeta.*

*Že tedaj navdahnil štrte in ječeče velik duh:
»Obriši solzo si z žalnih lic, ti zvesti narod moj,
moj duh živi do konca slovanskih dni steboj!«*

*Ah, kako se je odduhnil rod slovenski,
dvignil glavo je, utrnil solzo,
pest je stisnil v moči silni
in sveto molil je prisego:
»Pri duhu tvojem, oče in voditelj nepozabni,
brat se z bratom združi v eno, v moči neporažni!«*

*Nem in tih razšel se narod je od vseh meja,
v srčnih žarah nosi s sabo moč nesmrtnega duha...*

Janko Mernik.

Naš škof — našemu voditelju v slovo

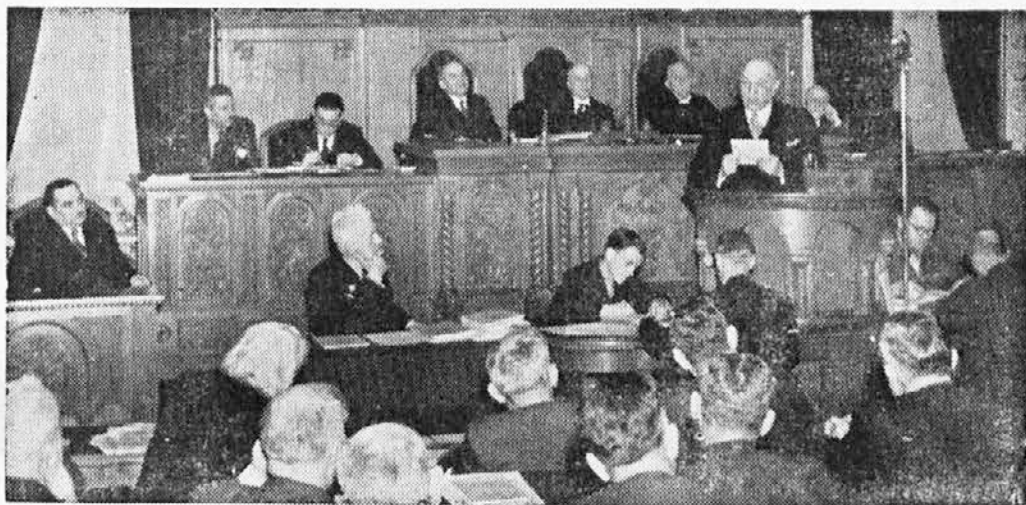
»S cerkvenimi obredi se poslavljamo od zemskih ostankov dr. Antona Korošča, z molitvijo in sveto daritvijo se spominjamo njegove duše, da jo Gospod Bog sprejme v večno življenje.

V globoki hvaležnosti se sleherni Slovenec in Jugoslovan klanja spomenu moža, ki je vse svoje sposobnosti, vse moči, vsa sredstva posvetil svojemu narodu, da ga pelje na pot, ki vodi v svobodo, blagostanje in lepšo bodočnost.

je tudi kot politični voditelj in kot državnik ostal v svojem najglobljem bistvu duhovnik, t. j. mož, ki se žrtvuje za druge, sebe pa pozablja in zapostavlja.

Kakor pravi duhovnik vidi in išče le duše in njihovo srečo in je pripravljen za nje vse žrtvovati, lastno življenje — tako je delal dr. Anton Korošec.

Ker je bil poln svečeniškega duha, so ostale njegove roke čiste, dajale so, dà, razsipale, jemati niso znale, niso hotele.

Dr. Korošec govori v senatu.

Dvajset let star se je odločil za duhovski poklic. V cvetu živahne in zdrave mladosti je nadarjeni abiturient žrtvoval naravno težnjo po družini in potomstvu in se ves brez pridržka postavil v službo svojega malega, s trdno odpovedjo ljubljene naroda. Prepričan je bil, da bo mogel v duhovskem stanu najbolje služiti Bogu in svojemu narodu, ko ga ne bo oviral noben ozir na družinske obveznosti. Svoboden in vnanje neodvisen, vedno za vsako osebno žrtev pripravljen je kot duhovnik mogel stati ob svojem narodu v vsaki uri.

Temeljito je študiral bogoslovne vede. Poleg običajnega bogoslovnega kurza v domačem učilišču je nadaljeval teološko naobrazbo še na univerzi ter si pridobil doktorat v bogoslovju. Zdelo se je, da se mu odpira pot k znanstvenemu delovanju. A božja Previdnost ga je namenila za drugo polje — na težavno politično polje ga je usmerila. Mladega kaplana je dobri Bog izbral, da je nam Slovencem dal voditelja v usodni zgodovinski uri, ki nas je kakor Mozes pripeljal v svobodno narodno državo, da je dal nastajajoči Jugoslaviji kovača, ki ji pomaga utrditi jeklen temelj.

Najodličnejši njegovi sodelavci so te dni v govorih in člankih orisali dr. Koroščevo veličino in njegovo velikansko življenjsko delo. Iz vsega, kar je delal in žrtvoval, se vidi, da ga je tudi v politiki vodil oni svečeniški duh osebne odpovedi in požrtvovalnosti, kateremu se je v najlepši mladosti posvetil. Dr. Anton Korošec

Živel in umrl je brez premoženja — in bi vendar brez vsakršne kršitve pisanih zakonov na svojih položajih mogel imeti bogastvo. Njegove roke so delile, trosile vse, kar je imel in zaslužil. V knjigi življenja, ki se v nebesih vodi, so zapisane vse vsote, ki jih je njegova radodarna roka delila, delila neštetim od mladega stremečega znanstvenika do bolehnih sirote in do skrite redovnice, ki v vsakdanjih tihih žrtvah in molitvah božji blagoslov kliče na delo onih, ki v težkih časih vodijo usodo naroda.

Iz nešteti hvaležnih src se dviga danes prošnja k Bogu, naj mu »milostno povrne z večnim življenjem«. Na dr. Antona Korošča smemo po vsej pravici obrniti besede psalmista: »On trosi in daje ubogim; njegova pravica ostane vekomaj« (ps. 111, 9).

Iz istega svečeniškega duha je izhajalo vse njegovo narodno, politično, državniško delovanje: žrtvovati se, iskati pota in načina, kako narod privedi k svobodi in sreči, kako državo utrditi v skupnosti vseh upravičenih interesov, v redu na znotraj in moči na zunaj; zvesto in dosledno skrbeti za narod in državo, bodisi na vodilnih in odgovornih mestih, bodisi v neiskanem in nezaželenem mirovanju. — Kloniti ni znal, obupavati ni mogel nikdar, ker je veroval in upal v pravičnega Boga in križanega Odrešenika, kateremu se je od svoje mladosti posvetil.

Zato je bilo prav in je simbolično dejanje, da so mrtvega predsednika senata in prosvetnega ministra

odeli v mašniško obleko in ga kot duhovnika položimo k zadnjemu počitku, saj ima prav v duhovništvu korenine njegova veličina, katero mu brez zavisti priznava vsak, tako njegov pristaš kakor njegov politični nasprotnik.

O njem v polni meri veljajo besede pobožnega Siraha, ki je dejal o vodnikih svojega ljudstva: »Njih srce ni bilo spačeno, in se niso od Boga obrnili; njih spomin bodi tedaj blagoslovljen... in njih ime naj ostane vekomaj« (Sir 46, 13-15).

Ostane nam še poslednja prošnja: Gospod, Ti si dejal: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« — »Ti veš, koliko je naš voditelj in veliki sin naše domovine storil dobrega posameznim in vsemu narodu — sprejmi to, kakor da je Tebi samemu storil, in po svoji božji obljubi povabi njegovo dušo; »Pridi, prejmi kraljestvo, ki ti je pripravljeno od začetka sveta.«

Gospod, usliši nas in stori to. Amen.«

Minister dr. Miha Krek - dr. Korošcu

Majniška deklaracija (20 letnica).
Dr. Korošec govori.

Vsa naša narodna družina se v žalosti topi in slovenska zemlja je v črnino zavita.

On, ki je bil voditelj tudi med največjimi slovenskimi možmi, ki so nas vodili ob prelomu dob iz narodnega suženjstva v svobodo, odhaja od nas.

V velikem času, velikem po trpljenju, po strahotah, odločitvah in po pomenu za vse sedanje življenje Slovencev, nas je Bog posebno blagoslovil, da smo imeli dr. Korošca, dr. Jegliča, Janeza Evangelista in okrog njih venec požrtvovalnih, sposobnih in odličnih narodnih borcev.

Bil je Janez Evangelist Mojzes svojega rodu in časa, bil je dr. Jeglič slovenski veliki duhoven in vzgojitelj, a oba in vsi so vedeli in hoteli, da je njihov in naš voditelj le on, dr. Korošec, najspretnější, najvztrajnejši, za vodstvo najsposobnejši, narodov ljubljeneč, umetnik politike.

Umetnik politike za dosego teženj malega naroda je bil dr. Korošec.

Odkar je zastavil svoje pero med vrstami propagande, ki je branila našo severno mejo, je ta trdno

stala. Branili so jo dr. Korošec in njegovi sodelavci. Ko se je pokazala njegova značilno lepa postava v deželnem zboru v Gradcu, je zapihala ostra in zdrava slovenska sapa po zaprašenih klopeh in zastarelih programih tega deželnega zastopstva. In Dunaj in Budimpešta sta pričli njegovih čudovitih potez, silnih nastopov, mojstrskih kombinacij in spretnih udarcev, ki so kovali novo zgodovino Slovencev, Hrvatov in Srbov ter vsem malim slovanskim narodom dvojne monarhije.

Preko krvavega morja svetovne vojne je vodil svoj narod k odrešenju in vstajenju v zedinjenje s Hrvati in Srbi — v Jugoslavijo.

V Jugoslaviji — obljubljeni deželi svojih sanj in ciljev — je delal in gradil, trpel in ustvarjal, da je vse premagal, vse ovire poteptal in od uspeha do uspeha hitel; ne zase, za svoj slovenski narod in njegove brate Srbe in Hrvate.

Izteklo se je to čudovito življenje, ta slovenski božji dar. Strašna tema je nastala, ker ni več njegove luči. Groza nas je, Bog zna, da li bomo vedeli kam, ko ni več vodnika, ki je naprej kazal?

Glejte, narodni naš oče in voditelj, sedanji slovenski rod je razred Vaših učencev, ki Vas iz vsega srca ljubi, hvaležno spoštuje in ceni brez pridržka.

Ker je božja volja, da ste nas zapustili, ob Vašem grobu naše solze skromno kažejo vso ljubezen, ki jo je zmožno človeško srce preko groba.

Ta ljubezen je napolnjena z živim hrepenenjem, da bi Vašo voljo izpolnjevali, Vaše želje prav zadeli, po Vaših načrtih in namenih živeli ter delali.

Živi dr. Korošec je slovensko ime odrešenja, mrtvi dr. Korošec je naš program.

Bodimo v politiki stvarni in previdni, nas je učil dr. Korošec. Dobro odmerimo moči, okolnosti in sredstva, da dosežemo največji možni uspeh. Kadar pa je šlo za osnovne narodne pravice, za načelne in važne stvari, ni nič računal, nič tehtal, ves se je svetli misli vodnici izročil in se srdit vrgel v boj, šel v trpljenje za našo stvar, drzno tvegal in stavil na tehtnico vse do poslednje karte.

Zgled nam je kot krmar v viharju in kot vztrajen delavec pri rednem dnevnem političnem poslu.

V tej strašni uri ločitve, ko strast narodnega in socialnega sovraštva zopet okrog nas vojske vodi,

prosimo z dr. Korošcem Vsemogočnega, naj obvaruje svojim Slovincem mir in edinost.

Pridne, poštene, složne Slovence hoče dr. Korošec! Taki hočemo ostati in vse svoje življenjske moči po njegovem zgledu dati za dom in rod, za narod in za kralja!

Vsi Slovenci smo ob Vašem grobu. Od prleških gorice tja v Mursko in Dravsko polje, po vseh slovenskih krajih, z dolin v hribe in gorske velikane

odmeva zvonjenje k Vašemu pogrebu. — Dr. Korošec nas združuje danes v narodni bolečini od vzhoda do zahoda, od vseh strani slovenskega sveta. Dvignjenih glav in krepkih src pojdemo s te božje njive kovat bodočnost, ki bo nas vse združila v veseli, srečni, končni in popolni zmagi Vašega narodnega bojnega cilja!

Oče naš! Dva milijona sirot Vam trepetaje kliče: Z Bogom!

Oče je umrl

Zasanjali smo se v sveto noč!

Kakó ob jaslicah nam bo lepó!

Zunaj blestelo bo jasno nebó

v hiši pri peči bo toplo, gorkó...

In mi, otroci prejasnih dni,
smo sanjali sanje odprtih oči:

Tiho bo potrkal na vrata

in stopil med nas — naš ata.

»Jej! Oče! Da si vendar prišel!«

In on s pogledom bo toplim objel
vse svoje otroke.

Iztegnil bo roke

in nam razdelil božičnih darov.

Da — naš oče — bo prišel gotovo
za božič domov...

Zvoni. Že prihaja!

Ves nasmejan, mladostno svež,

s prožnim korakom, vesel in zdrav!

»Hej! Le naprej!« — Tu je — — brzojav.

Dobri Bog! Saj ni mogoče!

Da, trpka resnica: Umrl nam je oče!

Jaslice so postale krvave,

tema je padla pod jasno nebó,

božični zvonovi mrtvaško pojó,

Oče je umrl!

Daleč od nas oči je zaprl.

In družina joče:

Umrl nam je — oče!

Joj, kako temán bo naš sveti večer,

joj, kako grozán — božični je mir!

In mi? Namesto pisanih plaščev

oblekli črne smo halje,

mesto v jasne noči zazrli smo

v temne se dalje,

brez jaslic in sveč, brez božičnih darov:

Očeta so v krsti prinesli domov.

In tam, kjer naj bi žarelo božično drevo,

kjer naj bi v jaslicah, v lučkah blesteče

sanjalo Detece božje sladko —

naš mrtvi oče leži

in večno spanje spi

v krsti črni

v obleki temno-srebrni!

Joj, kakó temán je naš sveti večer!

Majniška deklaracija (20 letnica).

Dekle v nar. noši pripenja dr. Korošcu šopek.

Pa je pred dnevi še mislil na nas!

V radosti svetil se mu je obraz,

ko je v daljini mislil na dom.

»Kako je Sloveniji? Morda je mráz?

Kako je v goráh in še preko gorá,

kjer je razlito ogromno gorjá,

kjer v joku in smrtni senci

trpijo moji Slovenci.

Za praznike pridem domov iz dalj,

z vami bi rad sveto noč praznoval...

In zdaj! Zdi se, da stopa med nas,

med svoje najljubše. Že dviga rokó,

prihaja na oder in bere med smrtno tišino

oporoko.

Mladina, pogum! Proč solzé!

Na delo!

Ne bo vas zadelo

usodno gorje!

Pri Bogu bom prosil na sveti večer,

naj zlije nad narod ljubezen in mir.

In vi?

Ne zabite naukov in opominov

očeta, vodnika, bogatega, ubožca:

V molitvi se spomnite doktorja Korošca!

Slovenska mladina!

Tvoja misel edina je

Bog, narod in domovina!

F. Terčelj.

NAŠEMU VODITELJU V SLOVO

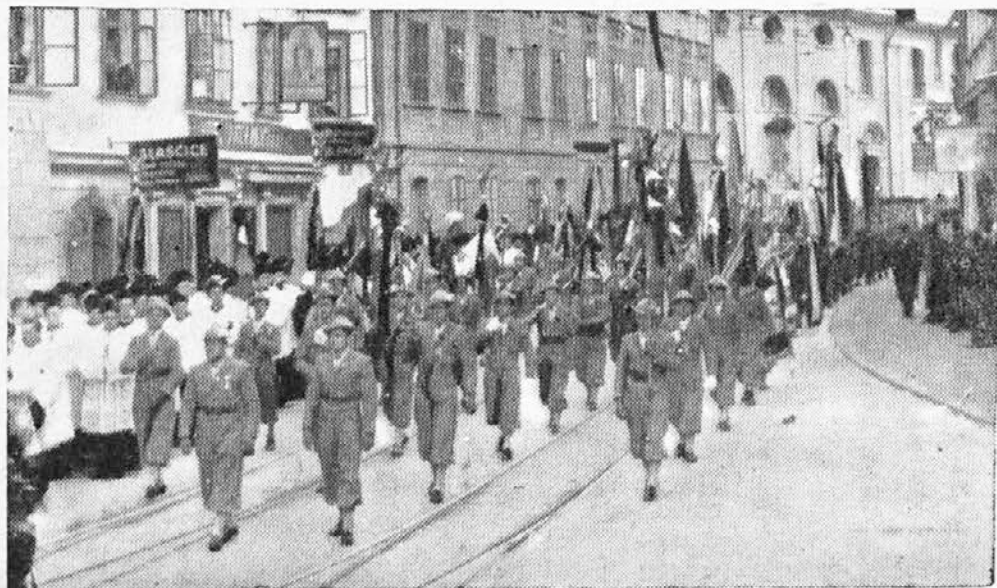
(Nekaj vtisov.)

14. decembra 1940. Tako mi zjutraj pokaže kolar, ko odtrgam z njega stari listek. Takoj se spomnim: dvajsetletnica Mahničeve smrti je danes, moža, ki je pravi začetnik katoliške akcije na Slovenskem. Slava mu!

Odravim se v mesto. Mraz pritiska po ljubljanskih ulicah. Po opravkih krenem na Prosvetno zvezo. Vstopim. Preden utegnem povedati svojo željo, že

Istega dne* opoldne. Odprem radio Ljubljana. Poldne zvoni. Pa zvoni tako nenavadno, tako izredno dolgo...

»Radio Ljubljana... Davi ob sedmih je globoko pretresla vso Slovenijo in vso Jugoslavijo strašna novica, da je preminul v Beogradu voditelj slovenskega naroda, predsednik senata in prosvetni minister dr. Anton Korošec. Ves program radia Ljub-

Slovenski fantje v pogrebem sprevodu dr. Korošca

zagledam naše uradnice, kako stoje v krogu in — jokajo...

»Ali ni strašno, gospod profesor?« me nagovori prva.

»Kaj...?«

»Še nič ne veste? Doktorja Korošca smo izgubili.«

»Kaj? Kako? Kdaj? Kje?...« so sula vprašanja iz mene.

»Davi ob sedmih v Beogradu, kap ga je zadela.«

»Neverjetno... Ni mogoče...«

»Res je, res. Dr. Kulovec in Snoj sta se že odpeljala v Beograd, da uredita vse glede pogreba.«

Le s težavo sem se počasi mogel vživeti v grozno resnico... Ni ga več, našega največjega prijatelja ni več... Kaj ga res ne bom več videl v Unionu med našimi fanti in dekleti, na naših akademijah?...

Res.

*

Četrť ure kasneje v uredništvu »Slovenca«... Telefon brni od vseh strani Slovenije: »Kaj je res? Saj ni res! Ni mogoče!« Nihče noče verjeti. Pregrozno je, da bi tako nenadoma, tako nepripravljene, ob tako potrebnih dneh izgubili svojega voditelja Slovenci, majhen narod, tako željan voditelja Korošca in njegove vodilne in tehtne besede.

Pa je bilo vendarle res.

*

ljane se zato spremeni. Sedaj bomo predvajali Mozartov rekviem, posnetek na plošči. Nadaljnja poročila slede ob pol njih...«

Šele sedaj sem zares verjel. Saj to je zares uradno obvestilo za ves svet. Ob rekviemu, igranem za našega voditelja, me je pretreslo. Pretreslo je vse Slovence, vse sirote brez očeta. Ni ga več med nami. Kaj bo?

*

Prenos zemeljskih ostankov slovenskega voditelja iz banske palače v stolnico. Pred frančiškansko cerkvijo v Ljubljani stoji množica ljudi na silnem mrazu, pa ne odneha, čeprav jih dolgo ni s sprevodom.

Začuje se molitev akademikov, ki z baklami v rokah in z odkritimi glavami molijo za svojega največjega dobrotnika in učitelja...

Sprevod pride mimo. Vse poklekne in se odkrije, da tako dostojno počasti zemeljske ostanke svojega očeta in voditelja.

*

SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO

Vam želi in se priporoča
Tvornica telovadnega orodja

J. ORAZEM
Ribnica na Dol.

Na dan pogreba. V silnem mrazu 15 stopinj prihajajo v Ljubljano od vseh strani: z vlaki, z avtobusi, z vozovi, peš... In potem čakajo na mestu od pol devetih do pol enajstih, polni dve uri.

Šele tedaj krene sprevod iz stolnice. Velikanske množice ljudstva se zbirajo v sprevod, deset tisoč jih je. In ob straneh v špalirju stoje druge množice, čez trideset tisoč jih je. In če ne bi bilo takega mraza, bi jih bilo trikrat in petkrat toliko. Drugi sto tisoči pa poslušajo ves prenos pogrebnih svečanosti po radiu. Tako je prav ves narod združen okoli svojega vodnika in dobrotnika.

Na zadnjem domovanju v Navju za Bežigradom se zbero zadnjič neštete množice in poslušajo govore, ki se v njih poslavljajo od Korošca zastopniki vseh oblasti in ustanov. Ob govoru g. ministra Kreka ne ostane suho skoro nobeno oko, tako globoko so segle njegove besede, ko je tožil za vodnikom in ga zaman klical nazaj...

Sicer pa je ostal med nami s svojimi velikimi deli in bo med slovenskim narodom živel za zmerom. Slava njegovemu spominu! Pokoj njegovi duši!

F. J.

Knjižica o † dr. Korošcu

Izšel je življenjepis našega voditelja dr. Korošca, sestavil ga je salezacijanec g. Andrej Farkaš, predsednik Barjanskega okrožja. Kot pravi pisatelj v uvodu, je ta kratek življenjepis le izbor najlepšega, kar je bilo ob Koroščevi smrti povedano ali zapisano. Vendar je obdelana snov strnjena v lepo in zaokroženo sliko dr. Koroščeve življenjske poti in njegovega dela. In ker je knjižica pisana z ljubeznijo in zanosom, smo je veseli kot najlepšega novoletnega darila.

Brez življenjepisa našega voditelja ne sme ostati noben član ZFO!

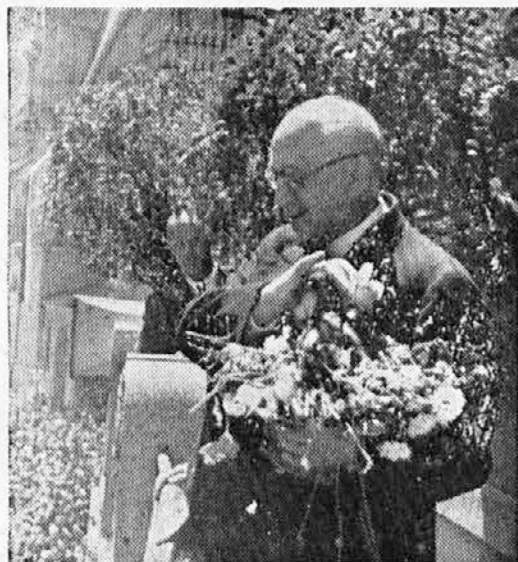
Sezite po tej drobni knjižici, uporabljajte jo in razpečavajte ob priliki komemoracije dr. Koroščeve smrti, razširjajte jo med ljudstvo! Cena je zelo nizka in vrhu tega dobe člani FO še izreden popust, če naroče večje število izvodov. Naročilasprejema Mladinska založba, Ljubljana, Stari trg 30.

Kako bo torej

Na naše vprašanje v zadnji številki lanskega letnika »Kaj imate rajši?« prihajajo od marsikod razveseljivi odgovori. Vsi izražajo željo, naj bi naročnina ostala dosedanja, čeprav se bo list povečal, zato pa priglašajo nove naročnike. Po večini so to odseki, ki so tudi do zdaj pokazali razgibano delavnost in so že imeli naročenih lepo število izvodov svojega glasila.

Kakor smo podjetnosti teh odsekov iskreno veselili, pa žal še ne moremo odločiti, ali bo naročnina lahko ostala dosedanja. Zato: pridno še pridobivajte novih naročnikov! Treba nam jih je še precej, če hočemo list povečati, ne da bi povečali tudi naročnino.

Tej številki smo priložili položnice. Naročnino pošljite po dosedANJI ceni, to je: 20 din.—, kdor prejema list na svoj naslov, 18.— din, če prihaja na isti naslov najmanj 5 izvodov.

Majniška deklaracija (20 letnica).
Dr. Korošec na balkonu Uniona.

Šolske in pisarniške potrebščine

K N J I G A R N A

NOVA ZALOŽBA

v Ljubljani

Izbrana darila za vsako priliko
Založba izbranih izvirnih slovstvenih del, posebno
IVANA CANKARJA in F. S. FINŽGARJA zbrani spisi
Na novo izdano celotno zbrano delo
DRAGOTINA KETTEJA
in družinski roman Jastrebov kroži

Preplačila hvaležno sprejemamo.

Če bi pa le ne bilo dovolj novih naročnikov in bi zato morali naročnino povišati, bomo to pozneje objavili.

Poudarjamo pa: Hočemo, da list na vsak način redno izhaja na 12 straneh! Želimo, da mu pridobite toliko novih naročnikov, da ostanemo pri stari naročnini.

Takih kaj več!

FO Prečna pri Novem mestu piše:

Po naročilu predsedstva ZFO smo se dogovorili o naročnini »Kresa« za prihodnje leto in sklenili, naj se naročnina ne poviša. Zato pa naročamo 9 novih »Kresov«, skupno 20. Ponudili ga bomo še nekaterim in jih bo najbrž še nekaj novih.

M. WRABER

Telesne nezgode in nva pomoč

Nadaljevanje

5. Ozeblina in zmrznjenje.

Že nekaj let zaporedoma nas obiskuje huda zima z vsemi trenutnimi in trajnimi nevšečnostmi in zlimi posledicami. Tudi letos nam ne prizanaša in marsikdo čuti na svojem telesu posledice mraza.

Mrzlo ozračje jemlje človeku mnogo telesne toplote, posebno še, če je vlažno ali vetrovno. Če je izguba telesne toplote večja, nego jo moremo sproti nadomestiti s hrano, z delom ali obleko, se telesna toplota zniža pod normalno višino (ok. 37° C); telo se ohlaja in premrzuje, kar izziva notranje **premrženje** ali **prehlad**, čemur večinoma sledijo vsakovrstne bolezni težjega ali lažjega značaja. — Prehlad se tiče notranjih telesnih organov in se z njim ne bomo pečali, ker ne spada v poglavje o prvi pomoči. Lahko se prehladimo prav tako sredi vročega poletja kakor sredi mrzle zime. Ozeblina pa so možne samo v hudem mrazu in se pojavljajo v obliki vidnih zunanjih telesnih poškodb.

Niso vsi ljudje enako podvrženi ozeblinam. Čim manj je kdo utrjen proti mrazu, čim bolj je občutljiv, razvajen in pomehkužen, tem hitreje ozebe. Na splošno so bolj dovzetni za ozeblino slabokrvni, sestradani, izčrpani ljudje, otroci, starčki, alkoholiki. — Tudi niso vsi telesni deli enako odporni proti ozeblinam; najprej ozebejo uhlji, nos, ročni in nožni prsti, ki so mrazu najbolj izpostavljeni. — Ako ozebe vse telo, govorimo o **zmrznitvi** (zmrznjenju). — Znano je, da človek laže prenaša brez škodljivih posledic »suh mraz«, četudi je zelo oster, ali je ozračje suho in mirno. Obratno pa vlažnost, megla in oster veter (burja), zračni mraz, ki bi bil sam po sebi znosen in brez nevarnosti, stopnjujejo do neznosnosti in hudih posledic.

Ozeblina ali omrznina delimo v tri stopnje. — Ozeblina prve stopnje so lahkega značaja in kratko-

trajne. Na ozebljih delih telesa koža pobledi, pozneje postane višnjeva ali modrikasta, mrzla in neobčutljiva; v ozeblem udju se pojavljajo bolečine, polagoma ud otrpeva, nabreka in postaja brezčuten za mraz in bolečine. — Pomagaj si z živahnim gibanjem, delom, s trenjem (masažo), s toplimi oblogami ali z namakanjem v mlačni, ne pretopli vodi, sicer se pojavljajo silne bolečine. Neprijetne posledice ozeblin, posebno na rokah in nogah, čutimo večkrat tudi pozneje, posebno o prehodu v toplejšo vreme, ko nas ozebla mesta močno srbe in bole. — Utrjevanje z mrzlimi vodnimi kopelmi, posebno za mraz občutljivih nog, hoja z bosimi nogami po snegu ali drgnjenje s snegom polagoma prežene preveliko

SLOVENSKA DELETA
SLOVENSKI FANTJE

GOSPODARJI IN GOSPODINJE ZA
NAŠO BODOČNOST RASTEJO IZ VAS!

V gospodarstvu in gospodinjstvu je pa
najvažnejše in za srečo najpotrebnejše
smotrno, pravilno in zadostno

ZAVAROVANJE

a vedno le pri domači zavarovalnici

POMNI! POMNI!

NAŠA ZAVAROVALNICA JE

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani

ČITAJ

ZAHTEVAJ

„Našo moč“, mesečnik
Vzajemne zavaroval-
nice, da se pravilno
poučiš o zavarovanju.

v odsekih in kroških skiop-
tična predavanja o zavarov-
vanju. Vzaj. zav. jih bo brez
posebnih stroškov oskrbela!

Božič. — Otrok pri drevescu.

Fantje! Tvrde, ki oglašujejo v našem listu, podpirajo našo organizacijo. Kupujte in naročajte samo pri njih!

občutljivost nog za mraz. Varovati se je tesnih čevljev, ki nožne ozeblino zelo pospešujejo. Zelo koristno je, ako si zjutraj, ko vstanemo, tople noge okopljeno v mrzli vodi, jih dobro osušimo in odrgnemo in se potem obujemo.

Pri ozeblinah druge stopnje so pojavi isti, le v hujši meri; ozebli telesni deli močno zatečejo in otrpnejo, na njih se pojavljajo mehurji. — Pomoč je ista kakor prej, le z uporabo toplote je treba še večje previdnosti. Ko so ozeblino izgubile svojo belo barvo, odtrplost in brezčutnost, jih namaži z oljem in jih obveži.

Ozeblino tretje stopnje so najhujše. Mraz ni samo omrtvil, marveč tudi uničil telesno snov (kožo, mišičevje), ki počrni, gnije in odpada. Zdravnik mrtve ozeble dele telesa kar odreže.

Zmrznjenje. — Človek, ki je po vsem telesu ozebel, je zmrznil. Radi postopnega obhlajevanja postajajo vsa življenjska opravila v telesu počasnejša, človeka se loteva utrujenost, polagoma obnemore, izgubi zavest in zaspil, postaja brezčuten in negiben; javlja se najprej navidezna, potem resnična smrt. Kje je meja med obema, je težko reči in se po telesnih znakih težko presodi, ali je zmrznjenec živ ali mrtev. Zato je potrebno v vsakem primeru ponesrečenca skušati oživiti in ne obupati, če se po prvem trudu ne pojavljajo na njem nobeni življenjski znaki. Včasih so potrebne dolge ure vztrajnega in napornega dela.

Zdravniku dr. B. se je posrečilo oživiti dojen-

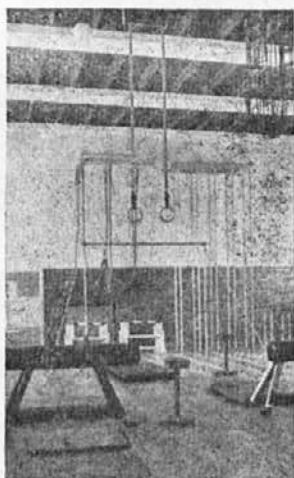

Ljubljanska pošta o božiču.

čka, ki je vso noč ležal v snegu in ni kazal več nobenega življenja, toplomer v danki pa je kazal manj ko 20° C!

Kako se ravna z zmrznjenecem? — Važno je vedeti, da mu toplota škoduje. — Prenesi ga zato v zaprt mrzel prostor in ga sleci. Pomni, da so njegovi otrpli udje trdi in krhki, zato pazi, da mu jih pri prenosu, prelaganju in slačenju ne polomiš! — Otiraj ga s snegom ali z mrzlo vodo; lahko ga tudi položiš v mrzlo vodo in ga ves čas drgneš po vsem telesu. Ponavljaj to toliko časa, dokler se mu otrpli udje ne zmehčajo in se dajo pregibati. Takoj nato začni izvajati umetno gihanje, seveda prav previdno in vztrajno. Nadaljevati je treba tudi z drgnjenjem (masažo). Ko začne ponesrečenec sam dihati in ko se po njegovem voščeno-bledem telesu pojavlja rahla življenjska rdečica (znak naraščajoče telesne toplote), ga je treba prenesti v toplejši prostor oz. položiti v toplejšo kopalnico (najbolje je, mrzli vodi polagoma priliti tople) ter nadaljevati z drgnjenjem. Ko se mu je telo že do dobra razgrela in ko sam dobro diha, ga je položiti v zakurjeno sobo in dobro pokriti. Ko se osvešča, mu daj po žličkah tople kave, čaja, vina; tudi vdihavanje gorkih snovi mu koristi: Sveže nastrgan hren ali čebula, amonjak i. dr. Ko je oživljen, mu privošči miru in spanja. —

Vse za telovadbo, smučanje, sankanje, drsanje, lahko atletiko in ostale športe Vam nudi v veliki izbiri najsolidnejše

TVORNICA TELOVADNEGA ORODJA,
ŠPORTNIH POTREBŠČIN IN SMUČI.
ŠPORTNA TRGOVINA

ALPINA

LJUBLJANA, Tyrševa c. 12

Zahtevajte ponudbe in cenik!

Knjige domačih in tujih založb
Šolske in pisarniške potrebščine

nudi v veliki izbiri po nizkih cenah

Knjižarna Mahorjeve tiskarne

Ljubljana Celje Murska Sobota
Miklošičeva 19 Prešernova 12 Glavni trg 5

Zahtevajte seznam knjig!

ŠTRENE ZVOZLANE ZA GLAVE PRETKANE

Zima je in časa na pretek. Da pa vam ne bo dolg čas, bomo v vsaki številki poskrbeli za trde orehe, s katerimi si boste v dolgih zimskih urah krajšali čas, si bistrili um in preskušali svoje znanje. Ker pa vemo, da vas je še veliko, ki bi se šele radi priučili te spretnosti, bomo počasi utrjevali vaše zobe za vedno trše lesnike. Skrbeli bomo, da se boste izšolali v najbolj spretne reševalce ugank. Za danes torej poskusimo svoje znanje s čim lažjimi ugankami. Tu jih imate!

1. Računska.

Potipljimo najprej, koliko vam je še ostalo računske modrosti v glavi iz šolskih dni. Vsak uganke mora biti predvsem dober računar. Poskusite se torej, če imate glavo za uganke, in odgovorite na tole vprašanje: Kateri dve celi števili moramo pomnožiti med seboj, da dobimo zmnožek 197? Le poskušajte in, ko boste rešili, mi sporočite, da bom videl, če ste zadeli!

2. Kvadrat (čarobni!).

	1	2	3	4	5	6
1	a	a	a	a	a	a
2	a	a	a	a	a	a
3	b	k	k	l	l	n
4	n	o	o	o	o	o
5	o	r	r	r	r	r
6	r	r	t	t	t	v

Iz črk, ki so zapisane v kvadratu, sestavite šest besedi, ki jih boste brali lahko vodoravno in navpično v označenih vrstah, kakor vam jih bodo povedale številke. Besede pomenijo: 1. tuja beseda za vrsto, sli-

šite jo večkrat pri vojaških poročilih, 2. pesniška oseba za kmeta, poljedelca, slovenski pesnik Koseski jo je rad uporabljal, 3. večja posoda za mleko ali kako drugo tekočino, 4. tuje moško krstno ime, več nekdanjih čeških vladarjev je bilo tega imena, 5. stvarstvo, božje delo, 6. gora v Armeniji, kjer pravijo, da se je ustavila svoj čas Noetova barka. — Tako, zdaj pa si belite glave, kolikor vam drago!

3. Posetnica.

G.

Anton Adolf Skasek

Vače

Nekdo mi je poslal prijazno pismo, za odgovor pa je priložil tudi svoj naslov. Premišljeval sem in premišljeval in, čim dalj sem mislil, tem bolj mi je bilo jasno, da to ni njegovo pravo ime. Začel sem sestavljati iz črk dozvednega naslova njegov poklic, pa se mi je odkrila nenavadna rešitev. Še vi poskusite prestaviti njegove črke tako, da boste dobili fantov poklic!

Za danes naj bo torej dovolj, pa prihodnjic mogoče kaj več in še kaj bolj zanimivega. Želim vam vsem, da bi vam današnje štrene ne prizadejale preveč preglavic, pač pa pregnale dolg čas in vas navdušile za nadaljnje reševanje. Svoje uspehe pa mi sporočite, da bom vedel, kakšne junake imam pred seboj, koliko jih je med vami še mehkokljunov, koliko pa pretkanih glav, ki razvozljajo še tako zmedeno štreno. Na svidenje!

Rešitve morate poslati do 21. januarja 1941 na uredništvo »Kresa«, Kržičeva 6 - I.

Prva nagrada: Stori to! (Knjiga o lepem vedenju); druga nagrada: Dr. Ivan Ahčin: Komunistem.

no himno. Poln hvaležnosti je omenil modre krmarje naše države; Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, min. predsednika D. Cvetkovića, min. za telesno vzgojo Pantića, min. dr. Kreka in prav posebno slov. voditelja dr. Korošca. Vsem je občinstvo poslalo svoje pozdrave z dolgostrajnim ploskanjem. 2. Sledila je deklamacija mladca (Hrast Friderik) in 3. naraščajnika (Lazar Ivan). 4. Za tem so nastopili mladci z letošnjimi prostimi vajami. 5. Člani v temnih hlačah, belih srajcah in zelenih kravatah so lepo izvajali simbol. vajo: Lepa naša domovina. 6. Mladičke so zorno deklamirale lepo pesem: Sestre, molimo! 7. Zelo lep prizorček

so nam nudile gojenke s simbolično pesmico: Adamček. 8. Sledila je občutena zborna deklamacija članov: V dnevi, ko ruši se svet... 9. Članice v krojih so lepo izvajale simbolično vajo: Nebo žari. Spremljal jih je lep moški zbor. 10. Za zaključek so zopet prišli vsi na oder in navdušeno zapeli svojo himno: Dvignite Orli.

PISMA OD VOJAKOV

Dragi bratje!

Ker nas veže dolžnost, ki jo imamo do kralja in domovine v naši vojski, letos ne bomo mogli praznovati božičnega veselja v krogu svojih domačih. Daleč smo od doma in od Vas, dragi bratje in prijatelji.

Vendar pa bodo naše misli v lepih božičnih dneh v krogu domačih — med Vami.

Spominjali se bomo minulih sv. večerov, ko smo zbrani ob jaslicah in božičnem drevescu prepevali lepe božične pesmi v pričakovanju rojstva Odrešenika sveta.

Vsi si želimo, da bi mogel vsak posebej stisniti roko svojim prijateljem in znancom in vsakemu posebej voščiti vso srečo za ta sveti dan. Ker pa smo ločeni od doma, se združujemo tukaj in vsak od podpisanih kličemo vsem domačim, prijateljem in znancom pa tudi vsem bratom in sestram:

»Naj Vam božje Dete, v sveti noči rojeno, pokloni mnogo blagoslova in pravega veselja za svete božične praznike ter vso srečo, zdravje in svojo pomoč v novem letu 1941!«

V želji, da bi se tudi Vi nas spominjali pri svetonočnem veselju, Vam vsem kličemo bratski pozdrav: Bog živi!

Kunčič Janez — član FO Gorje pri Bledu.

Holozan Milan — član FO Dev. Marija v Polju.

Lavrenčič France — član FO Breznica pri Žirovnici.

Pozdravljeni, bratje!

Skoro bomo zaključili staro leto 1940., katero je minulo v mnogih težavah.

Čeravno je mnogo nas fantov odšlo služiti kralju in domovini, so se naši odseki nadalje gibali z veliko požrtvovalnostjo.

Naš list »Kres« je v prošlem letu donasal mnogo zanimivega, da je še bolj navdušil naše požrtvovalnike.

Zato je moja želja kakor tudi želja naših bratov, da bi nastopilo srečno, veselo ter mirno novo leto, v katerem bi še bolj napredovali ter se pripravili na velik praznik v bodočem letu, ko zasede naš mladi kralj Peter II. prestol naše lepe domovine Jugoslavije. **Maher J.**

Dopisi

FO V STIČNI

Praznik zedinjenja je proslavil tudi naš odsek dne 1. decembra popoldne ob treh. Sodeloval je tudi dekliski krožek. Program akademije je bil sledeči: 1. Ko se je odgrnila zavesa, smo videli na odru zbrane vse nastopajoče, v lepih krojih. Iz njih vrste je stopil predsednik FO br. Anton Omahen in imel lep, navdušen nagovor na mladino in njene starše. V začetku je poslal svoj prvi pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je vsa dvorana zapela držav-

Dragi bratje! Sedem mesecev je že minulo, odkar sem moral zapustiti svojo domačo grudo in svoj dragi dom, v katerega sem že zahajal več let z nazvečjim veseljem, naš skupni Društveni dom.

Težko mi je bilo takrat, ko sem videl, da moram zapustiti Vas. Ali drugače ni moglo biti, ker nas je zval naš mladi kralj Peter II., da odslužimo svoj rok in da se izvežbamo za dobre branitelje naše mile domovine.

Jaz služim v drugem planinskem polku na hrvaški meji, v Bradu na Kolpi. Tu je več kakor polovica nas, slovenskih fantov, ki si vedno ob prostem času zapojemo lepe domače slovenske pesmi, da odmeva od Kuželjskih sten in daleč tja do Skratskega gorovja. Sedaj v zimskem času pa, če nam Bog da snega, dobimo smučič in se bomo poglani vsak dan na nekaj sto metrov visoke Drgomaljske planine, da se naučimo planinskega zraka.

Zelim vsem obilo uspeha in veselja v naših društvenih domovih ob dolgih zimskih večerih.

Pozdravlja Vas vse najtopleje

France, FO Izlake.

Športne vesti

STRELSKI SPORT V NEMČIJI

(Europa Service). Pred kratkim se je vršila v Berlinu mednarodna tekma v športnem streljanju s senzacionalnim izidom. Švedska in Finlandija sta bili gosta Nemčije, pa sta se 4 dni borili z Nemčijo za prvenstvo, ki si ga je končno izvojevalo Švedsko pred Finlandijo in Nemčijo. Potem so se vršile tekme v streljanju z avtomatskimi revolverji, v katerih je prvo mesto pripadalo Finlandiji pred švedskim.

Telega rezultata ni nihče pričakoval. Švedje so imeli neverjetno smolo. Sjöberg je imel neugodnosti s svojo puško, ki se ni sprožila, Danielsson pa je ustrelil stoje skupaj z Nemci van Oyen in Walther enkrat v zemljo. Švedom se je sicer nudila prilika popraviti ta pogršek s tem, da bi se bili ti strelji razveljavili; all ker so to kavalirsko odbili, so s tem izgubili tudi zmago.

Ena izmed najzanimivejših osebnosti v nemškem moštvu je olimpijski zmagovalec Cornelius van Oyen, ki je bil tudi sedaj na berlinski tekmi zopet med zmagovalci. Van Oyen obvlada orožje s tolikšno virtuoznostjo, da se to more pripisati pravzaprav samo posebnemu daru. On sam je sicer o tem druge-

Stefan Soobodnikoa:

Slovenski legionar

odsevi vzhajajoče slobode

BESEDA OB PRIČETKU

Več ko dve desetletji je minulo, kar je bila Slovenska Krajina sprejeta v drago Jugoslavijo. Osvobodilno vojsko je 12. avgusta 1919 prekmursko ljudstvo pozdravilo na svoji starodavni zemlji.

Napotimo se s tihimi koraki v one jasne dni vstajenja — mimo viharjev, ki so bučali nad našim svetim ozemljem, in preko borb, ki so jih izvojevali vodniki dobrega slovenskega ljudstva in njegovi mladi legionarji.

Živelo je tedaj mnogo zvodnikov. Nekateri so hoteli neodvisno »Slovensko republiko«. Boljševiške čete so divjale preko žitnih posevkov. Ljudje v naši Krajini so trpeli pod nasiljem—.

Vstajenje pa so oznanili junaški legionarji, ki so z jugoslovansko vojsko osvobodili zapuščino svojih prednikov.

I. POBRATIMSTVO

Lojze Bojnec—po domače Sapekov— je v svojem osemnajstem letu moral zapustiti Krajino ob Muri in Rabi. Zavriskal je še sredi rojstne vasi Vuče gomile vsemu svetu v slovo: domačiji, očetovemu mlinu ob bistri Brezovici, svojemu dekletu — brhki selanski evangeličanki Zaliki — in domačim gričkom, ki so za dvema vodama tonili v panonsko ravan. Koj nato je zavihtel bridko huzarsko sabljo v brambo kraljestva svetega Štefana.

Poslednji boji v Zakarpatju so naznanjali prihod angela miru. A kljub vsemu pričakovanju prihoda ni bilo. Šestindvajseti huzarski polk v Kolozs—vârmegeye je celo nenadoma prejel povelje, naj odrine iz Kolozsvarja proti Ukrajini. V tem polku je bil tudi Lojze Bojnec kot podnadrednik. Izredno naglo — nobena ovira se jim ni stavila na pot — so konjeniki prodirali proti zaznamenovanemu cilju. Jaharili so od jutra do opoldanske sončne omame, od poldne do večerne koprane, ki jo je okrvavila žarja na obzorju.

»O, krasni karpatski kraji! Kako ste mi prebarvali domišljijo s tisočnimi slikovitostmi...« je Lojze pozneje mislil na ta pohod...

Rosnega majskega jutra so se huzarji krone svetega Štefana dvignili iz taborišča, kjer so prenočili, da izpolnijo zapoved, ki jim jo je naložil stari poveljnik-tâbornagyunk Frigyes, fôherceg.

Dospeli so na vrh vzpetine, katero so na južni strani, od koder so jezdeci prišli, pokrivali smrekovi gozdovi, na vrhu in po severnem pobočju pa je bila planina ognjena v malce raztrgano, iz grmovja in zelenic stakano obleko. Mestoma je celo razkrivala nebesu svojo goloto, tako da se je sonce upiralo s svojim pramenjem v goline in skalovite rebri. — Tam so prve kolone zajezdile v sotesko. Na obeh straneh izjedene in zasekane poti so štrleli kvišku obronki okrušenih granitnih strmin.

Tukaj pa so kozaki pripravili zasedo. Moštvo se je s konji skrilo v gozdove na južnem pobočju; huzarje so spustili naprej, tako da so jim sami prišli v hrbet. Topove so razpostavili zadaj za skalami.

Hudo je misliti na ono jutro... A toliko se Lojze prav dobro spominja:

Bilo je nekaj časa za tem, ko so madžarski jezdeci začeli vzklikati od radostnega navdušenja. Zakaj tam dalje, onstran rahlo se dvigajočega gričevja, ki je sledilo skalovju, je bila ravan, je dihale polje, pogrnjeno s tančico jutranjega sija, bogato obloženo z zelenim mladjem in srebrnim siljem... Ukrajina, zemlja bogastva in sreče, vabeča s svojimi polnimi grudmi, ovenčanimi z majskim okrasjem —!

Za trenutek so huzarji zagledali sveto zemljo Slavinih sinov; za

časek so zahrepeneli tjakaj; zavriskali so mladci, konji so zahrzali. Nato tišina — pred smrtjo.

Zagrmelo je izza gora.

Ruski topovi!

Prve granate so pograbile svoje žrtve in jih v ozračju raztrgale... Vpitje, ropotanje in pretrgano hrzanje preplašenih konj, kriki povelj. Zadnji so kričali sprednjim vrstam:

»Forditsanak! Obrnite se! — Hátol van az elensVég! Sovražnik zadaj!«

Madžarske izvidniške čete so bile že daleč spredaj. Ko so zaslišale grmenje in tresk granat, so menile, da streljajo njihovi. Tako so prodirale naprej — v nadi, da bo šlo brez boja.

Tedaj je v huzarskih vrstah zavladala panika. Kako ne! »Obrnite se!« so jim vpili zapovedniki. Komaj pa so to storili, že so konji drug drugega zadenski potiskali nazaj.

»Naprej! Udarimo!« so se čuli vzkliki.

A ni pomagalo. Dolga, žlebasta in ozka soteska med kamnitimi čermi je postala pozorišče zmede in vika. Zakaj komaj so vojaki izpolnili povelje, zausmerili svoje konje proti sovražniku za hrbtom, so iz gozdov na drugi strani pobočja zaorili bojni kozaški kriki:

»Udri! Udri! Ne pomiluj vraga!...«

Na zelenicah obakraj soteske, natrpane s huzarskimi hordami, sta dirjali v napad dve močni kozaški četi. — Tedajci v drugo zabobnijo ruski topovi, postavljeni za granitnim kritjem. Granate treskajo in sejejo posevke smrti. Strašna zmeda se naseli v okoljeni polk.

Oglasijo se tudi madžarski kanoni. Vendar ne morejo imeti pravega uspeha. Pač zleti tu in tam kaka kozaška čaka po tleh — a kaj, ko so se že Rusi in Madžari med seboj pomešali. In glej! Dve novi kozaški napadalni četi sta udarili: prva spredaj, druga zadaj, da preprečita Madžarom pobeg. Ti dve sta bili posebno nevarni. Jezdci so se zvezali med seboj s krepkimi jeklenimi verigami, da ja huzarji ne bi prebili njihovega zidu in ušli. Prav ti dve četi sta madžarskim zapovednikom prekrizali vse načrte: preostal je le boj na življenje in smrt.

Podnarednik Bojniec je otrdel od groze. Bil je že vaju bojne vihre, a zdaj je videl strašne prizore. Medtem ko so Rusi stiskali huzarje spredaj in zadaj liki med dva premikajoča se zidova, so urni kozaški konji ostalih dveh čet z lahkoto speketali po kamnitih terasah soteske Madžarom v bok. Kozaške sablje so se srečale s huzarskimi. Nastalo je klanje... Tam je Bojanec uzrl ogromnega Rusa, ki je s svojim oddelkom preskakoval pečine prav ob strani njegovega odreda.

Horsörmester — vodik — Keövr se mu je zakadil nasproti. Huzarjev vranec je galopiral ob strani soteske. Zdaj je konj z bokom zadel ob skalo; jezdec si je popolnoma obdrgnil koleno; a ni maral nič. V tem je orjaški kozak planil med huzarje.

Bože, kako je napadal!

Njegova sablja je bliskovito sekala sem in tja. Kozak je bil v obraz že ves okrvavljen. Zadel ga je strel iz pištole — ravno pod levo oko. To ga je hudo razjarilo. Zdaj je uzrl Keövrja. S krikom je spodbodel svojega konja, da se je žival postavila na zadnje noge in kar zabesneta proti podčastnikovemu vrancu.

Silen udarec — huzarju je zletela sablja iz rok.

Tedaj se je dogodilo nekaj, da je huzarjem zastala kri v žilah. Zakričali so ...

Z orjaško roko je kozak pograbil vodnika za vrat in ga na mah prenesel v svoje sedlo. Zavihtel je krivo bodalo — in ga zasadil Madžaru naravnost v srce.

(Dalje.)

ga mnenja; pravi, da je trening vse. Van Oyen si je v kleti pivovarne, v kateri je zaposlen, sezidal lastno streljarno, na kateri skoro dnevno trenira. Ker znaša dolžina te kleti samo 10 metrov, dočim so na pravem streljišču siluete oddaljene od strelca 25 metrov in so 1.60 m visoke, jih je moral van Oyen primereno umanjšati. Ravno s tem svojim stalnim treningom je olimpijski zmagovalec dosegel svojo absolutno sigurnost. Pri nekem poskusnem streljanju je zadel v 360 sekundah, torej v 6 minutah, 648-krat, a zgrešil samo štirikrat! Nadaljni dokaz njegove naravnost legendarne sigurnosti je dejstvo, da zadene van Oyen z zavezanimi očmi v 8 sekundah 6 različnih ciljev, in sicer to van Oyen ponavlja, kolikorkrat se zahteva. Športno streljanje se v Nemčiji dolgo časa ni tako gojilo kakor na primer v Švici ali v Finslandiji. Ne sme se pozabiti, da je šele po velikem ujedinjenju nemškega športa v letu 1933. bilo mogoče, da priredi ena sama zveza mednarodne tekme v streljanju.

DUNAJ — SREDIŠČE EVROPE V UMETNEM DRSANJU

(Europa Service). Prej se zimska sezona drsalcev skoro ni mogla zamisliti brez predhodnega treninga v Londonu. Spadalo je takorekoč v bonton, da se je drsalo na Tenzi, preden so se začeli veliki boji na kontinentu. Tudi to se je spremenilo. Danes središče Evrope v umetnem drsanju ne leži več na Temzi, ampak na Donavi, na Dunaju. Svetovni prvak Karl Schäfer, ta nepozabni umetnik na drsalicah, vodi Visoko šolo dunajskega umetnega drsanja, a v areni Engelmann je že sedaj tak promet, kakor se je opazil sicer samo v veliki sezoni. Drsalci in drsalke iz vseh krajev sveta trenirajo pri Schäferju, a svetovni prvak je pripovedoval našemu dunajskemu dopisniku med drugim sledeče: »Prerokujem Norvežanki Turid Helland-Björnstad veliko bodočnost. Najbrže se bo v sledečih prvenstvenih tekmah nahajala že med prvimi. Turid Helland-Björnstad je dostojna naslednica Sonje Henie. Tudi nemška prvakinja Lydia Veicht in prvakinja Jugoslavije gospodična Palme trenirata pri meni, a zdi se, da bo nekoč Dunaj središče izobrazbe za vse velike drsalce in drsalke sveta.«

Poštnina plačana v gotovini.

Izhaja vsak drugi četrtek. — Naročnina: Letno din 20.—, pod skupnim ovitkom din 18.—. Rokopisi se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6. — Uprava: »Kresa«, Rakovnik, Ljubljana 8. Čekovni račun št. 17.871. — Izdaja: Zveza fant. odsekov v Ljubljani. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje. — Tiska Misijonska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)